

Sirküler No: 091

İstanbul, 15 Ekim 2021

Konu: OECD/G20 ülkeleri (dört ülke hariç) tarafından asgari %15 oranında küresel kurumlar vergisi uygulanması kararı alındı.

Özet: Uzun yıllar süren çalışmaların ardından G20 ülkeleri Maliye Bakanları ve Merkez Bankası başkanları tarafından Kar Aktarımı Yoluyla Matrah Aşındırması (BEPS) ile mücadele için hazırlanan çalışmanın son kapsamı 8 Ekim 2021 tarihinde kabul edildi. Bu kapsam çerçevesinde iki ayaktan oluşan çözüm önerisi korunmaktadır. Buna göre çok uluslu işletmeler ("ÇÜİ") tarafından elde edilen gelirlerin devletler arasında daha adil bir dağılımla vergilendirilmesi amaçlanmaktadır.

Yeni nesil uluslararası vergi düzenlemesi olarak adlandırılacak yaklaşım ile belirli eşiklere ulaşan ÇÜİ için kazancın elde edildiği kaynak ülkede vergilendirme yapılması ve asgari küresel kurumlar vergisi oranı (%15) uygulanması öngörülmektedir.

OECD, Türkiye'nin de dahil olduğu küresel hasılatın %90'ından fazla gayrisafi yurt içi hasılaya sahip 136 ülkenin uluslararası vergi reformuna yönelik anlaşmayı kabul ettiğini açıkladı. Son olarak bu listeye Macaristan, Estonya ve İrlanda dahil oldu. Kenya, Nijerya, Pakistan ve Sri Lanka ise anlaşmaya katılmadılar.

İki ayaktan oluşan çalışmanın (Pillar I ve Pillar II) ilk ayağı çok uluslu işletmelerin (ÇÜİ) gelirlerinin vergilendirilmesine ilişkin hakların ülkelere daha adil bir biçimde dağıtılmasını amaçlarken, ikinci ayağı asgari küresel kurumlar vergisi oranı (%15) ile küresel bir kurumlar vergisi getirilmesi dolayısıyla da vergi rekabetini düzenlemeyi amaçlamaktadır.

Söz konusu iki ayaklı düzenleme 13 Ekim tarihinde G20 Maliye Bakanları ve Merkez Bankası Başkanları/Yöneticileri tarafından da onaylanmıştır. Söz konusu düzenlemeler ayrıca Ekim ayı sonunda İtalya'nın Roma şehrinde yapılacak G20 Liderler Zirvesi'nde siyasi liderlerin onayına sunulacaktır.

Gelişmekte olan ülkeler çalışma kapsamının büyük bir kısmını oluşturmaktadır. Her ne kadar bütün ülkelerin bu yeni vergi uygulamasından faydalanacağını düşünülse de OECD'ye göre düşük gelirli ülkelerin daha fazla fayda sağlaması beklenmektedir. OECD bu faydaları genel olarak ülkelerin yatırımcı çekmek için oldukça cömert bir biçimde uyguladığı vergi politikalarına etki ederek kurumlar vergisinden daha fazla gelir elde etmelerini sağlamak olarak değerlendirmektedir.

Aşağıda OECD tarafından yayımlanmış olup, son dönem gelişmelerin özetlendiği dokümandaki yaklaşım ve değerlendirmeler özetlenmektedir.

• **Gelir etkisi**

Çalışmanın ilk ayağı ile her yıl 125 milyar ABD Doları tutarında kazancın piyasalara yeniden dağıtılması beklenmektedir. İkinci ayağa göre ise %15 asgari küresel kurumlar vergisi oranı ile her yıl ortalama 150 milyar ABD Doları tutarında ek vergi gelirin elde edileceği tahmin edilmektedir.

Kuzey YMM ve Bağımsız
Denetim A.Ş.
Maslak Mahallesi
Eski Büyükdere Cad.
Orjin Maslak Plaza
No: 27 Kat: 1-5 Sarıyer
İstanbul - Turkey
Tel: +90 (212) 315 30 00
Fax: +90 (212) 234 10 67
www.vergidegundem.com
www.ey.com

Bu dokümanda yer alan açıklamalarımız, konuya ilişkin genel bilgiler içermektedir. EY ve/veya Kuzey YMM ve Bağımsız Denetim A.Ş.'ye, işbu dokümanın içeriğinden kaynaklanan veya içeriğine ilişkin olarak ortaya çıkan sonuçlardan dolayı herhangi bir sorumluluk iddiasında bulunulamaz.

Öngörülen düzenlemelerin, uluslararası vergileme sistemini istikrara kavuşturması ve mükellefler ile vergi idareleri arasında vergilemede öngörülebilirliğe de katkı sağlanması beklenmektedir.

• Birinci ayak (Pillar I)

Birinci ayak kapsamında gerçekleştirilecek başlıca düzenlemeler aşağıdaki gibidir:

- Yıllık küresel hasılatı 20 milyar Avro (20 milyar Avro eşğinin 7 yılda 10 milyar Avro'ya indirilmesi planlanmaktadır) ve kârlılığı %10'un üzerindeki ÇUİ, bir ülke pazarından 1 milyon Avro ve üzeri kâr elde ettiğinde bu ülkenin vergilendirme hakkı oluşacaktır (nexus kavramı.)
- Gayrisafi yurt içi hasılatı 40 milyar Avro'nun altında olan ülkeler için 1.000.000 Avro yerine 250.000 Avro eşği dikkate alınacaktır
- Kapsam dahilindeki ÇUİ'nin, arta kalan karının %25'inin ÇUİ'nin müşterilerinin olduğu ülkelere atfedilerek vergilendirilmesi öngörülmektedir.
- Çifte vergilendirilmesinin önlenmesi için de ÇUİ'nin yerleşik olan ülkede "istisna" ve/veya "mahsup" metodlarının kullanılması öngörülmektedir.
- Çok Taraflı Anlaşma (Multilateral Invention – "MLI"), tüm şirketlerle ilgili olarak dijital hizmet vergileriyle devletlerce alınmış diğer benzeri önlemleri kaldırılmasını ve gelecekte bu tür önlemler almamayı taahhüt etmesini gerektirecektir. Bu bağlamda 8 Ekim 2021 tarihinden 31 Aralık 2023'e kadar veya MLI'nın yürürlüğe girmesine kadar hiçbir şirkete yeni yürürlüğe giren dijital hizmet vergileri veya diğer benzer önlemler uygulanmayacaktır. Ayrıca, mevcut dijital hizmet vergilerinin ve diğer önlemlerin kaldırılmasına yönelik çalışmalar uygun şekilde koordine edilecektir.

• İkinci ayak (Pillar II)

İkinci ayak kapsamında gerçekleştirilecek başlıca düzenlemeler aşağıdaki gibidir:

- 750 milyon Avro gelir alt limitini aşan ÇUİ'ye küresel matrah aşındırmaya karşı Global anti-Base Erosion Rules ("GloBE") olarak adlandırılan önlemler uygulanacaktır. GloBE ile dijitalleşme ve küreselleşmenin uluslararası vergileme alanında yarattığı zorlukların önüne geçmek, vergi adaleti sağlayarak şeffaflık ve eşit şartlara dayalı bir vergileme düzeni kurulması hedeflenmektedir.
- Kapsama giren şirketlere minimum %15 oranında küresel kurumlar vergisi oranı uygulanacaktır.
- Belirli istisnai kurumlar da dahil olmak üzere, kamu kuruluşları, uluslararası organizasyonlar ve kar amacı gütmeyen kuruluşlar kapsam dahilinde değildir.
- "Subject to Tax Rule (STTR)" kapsamında faiz, gayri maddi hakkı ve diğer benzeri ödemeler için minimum vergi oranı %9 olacaktır.

Özetle birinci ayak nexus ve elde edilen karın bir kısmının kaynak (gelir elde edilen) ülkelere atfedilerek bu ülkelerde vergilendirilmesini, ikinci ayak ise global asgari küresel vergi oranının (%15) uygulanmasını amaçlamaktadır.

Bu kapsamda söz konusu düzenlemeler 2022 yılında yürürlüğe girip, 2023'ten itibaren uygulanmaya başlayacaktır.

Öngörülen yeni nesil vergi düzenlemelerinin ÇUI'ye olası etkileri

Söz konusu düzenlemeler çerçevesinde her iki ayakta da hedeflenen, ÇUI'nin elde ettikleri kazançların vergilendirilmesinde gelir elde edilen ülkelere de pay verilmesi ve uluslararası vergi rekabeti nedeniyle sıfır veya çok düşük kurumlar vergisi oranlarının asgari küresel kurumlar vergisi uygulamasıyla engellenmesinin sağlanmasıdır. Bu kapsamda özellikle düşük gelirli ülkelerin yüksek gelirli ülkelere göre daha fazla fayda sağlaması beklenmektedir.

Dolayısıyla ÇUI'nin kapsam dahilinde olup olmayacağını, yeni düzenlemenin potansiyel vergisel sonuçlarının neler olacağını ve bu kapsamda ileride oluşabilecek ek vergi yüklerinin analiz edilmesi önem arz etmektedir.

Saygılarımızla.
Kuzey YMM ve Bağımsız Denetim A.Ş.
Ateş Konca

Sirküler içeriği hakkında ek bilgi gerektiğinde (212) 315 30 00 numaralı telefondan; Gözde Atak (gozde.atak@tr.ey.com) ile temasa geçmenizi rica ederiz.